

Hoofdstuk 6

Antwoorden

Oefening 1

- 2 In het algemeen zijn de woorden die te maken hebben met het thema van de tekst de belangrijke woorden. Het thema is: landbouw in de grote stad; stadslandbouw.
- 1 teeltplan (telen = laten groeien, kweken; meestal van planten, groente, fruit, bloemen)
 - 2 het gewas (planten die op het land groeien, meestal als voedsel voor mens of dier)
 - 3 kweken (= telen, laten groeien)
 - 4 rijp en groen (als een vrucht rijp is, kun je hem eten, maar als hij nog groen is, moet hij eerst nog rijp worden; de uitdrukking rijp en groen betekent: alles door elkaar)
 - 5 braakliggend (een stuk land dat niet bebouwd is, waar geen huizen op staan, of waar geen gewassen groeien)
 - 6 de moestuin (tuin waar particulieren groenten en fruit kweken)
 - 7 aansporen (aan iemand zeggen dat hij iets moet doen)
 - 8 de stad en ommelanden (de stad en daaromheen het platteland en de dorpen)
 - 9 zaaien (het zaad van planten in de grond doen zodat er nieuwe planten gaan groeien)
 - 10 zinnig (als iets nuttig is, is het zinnig; antoniem = zinloos: het helpt niet om iets te realiseren)
- 3 De woorden zijn substantieven, het zijn samenstellingen. Je kunt de woorden gemakkelijker begrijpen als je herkent uit welke woorden de samenstelling bestaat.
A	stadslandbouw =	de stad + de landbouw →
het kweken van gewassen in de stad
B	vissenpoep =	de vis + de poep
C	kasplant =	de kas (een glazen huis waarin je groenten en fruit kunt telen) + de plant → planten die in een kas worden gekweekt
D	legkip =	de kip + eieren leggen → een kip die wordt gehouden voor de eieren
E	drukbevolkt =	druk + bevolkt → een plaats waar veel mensen wonen
F	de buurtmoestuin =	de buurt + de moestuin → een moestuin in de buurt van de stad waar je woont
G	het stadskind =	de stad + het kind → een kind dat in de stad woont en opgroeit
- 4 De belangrijke woorden om de tekst te kunnen begrijpen
A	het rangeerterrein	nee (het is waarschijnlijk een plek waar het stadslandbouwbedrijf van Bas de Groot is gevestigd).
B	de loods	nee (het is waarschijnlijk een plek of een ruimte waar Bas de Groot groenten kweekt).

- C tilapia en meerval **nee** (het is waarschijnlijk een product dat Bas de Groot kweekt, misschien is het een groente? Maar uit een woord in de context, vissenpoep, zou je kunnen begrijpen dat het een soort vissen zijn).
- D bijen **nee** (het is waarschijnlijk een dier of een vogel of een insect dat van bloeiende planten houdt; iets verderop in de tekst wordt gesproken over honing).
- E zevenblad-pesto **nee** (het is waarschijnlijk pesto dat gemaakt wordt van een plant die zevenblad heet; je kunt blijkbaar van zevenblad ook pesto maken, het is niet belangrijk precies te weten wat zevenblad is).
- F D'66-wethouder **nee** (het is waarschijnlijk een ambtenaar van de stad Rotterdam).
- G duurzaamheid **ja**, dit woord kan belangrijk zijn. Opzoeken. (iets is duurzaam als het niet snel kapot gaat, of als het met respect voor het milieu is geproduceerd).
- H leefbaar **ja**. Dit woord kun je raden: het achtervoegsel – *baar* betekent *het kan*, dus *leefbaar* betekent iets als: je kunt er (goed, of prettig, of fijn) leven).
- I rafelrand **nee**, het woord *rand* ken je wel, waarschijnlijk wordt bedoeld de plaatsen aan de rand van de stad).
- J stadstuinieren **nee**, niet echt belangrijk; je kunt deze samenstelling trouwens gemakkelijk raden: tuinieren = tuin → in de tuin werken + stad.

2 Achter het woord *dakkers* staat tussen haakjes wat het woord betekent: *dakakker*.

- A Het woord bestaat uit twee delen: het dak + de akker.
- B Het woord *dakakker* betekent dat er in Rotterdam steeds meer mensen zijn die op het platte dak van hun huis een kleine akker hebben, een stukje grond, of potten, om gewassen te telen; een soort moestuin op het dak.

Oefening 2

- 2 Je moet de betekenis van het woord *slenteren* kennen voor vraag 3
vraag 5

3 Je kunt de samengestelde woorden als volgt verdelen:

bewegingswetenschapper: de beweging + de wetenschapper = een persoon die aan de universiteit werkt en onderzoek doet naar de manier waarop het menselijk lichaam beweegt

slenterregime: slenteren + het regime = een periode waarin de proefpersoon alleen slentert

bloedonderzoek: het bloed + het onderzoek = de arts in het ziekenhuis bekijkt of je bloed in orde is

hart- en vaatziekten: het hart + de vaten (de aderen, de buizen in het lichaam waar het bloed doorheen stroomt) + de ziekte = ziekten die te maken hebben met zwakke plaatsen in je aderen of in je hart

onderzoeksresultaten: het onderzoek + het resultaat = de gevolgen van iets dat je hebt onderzocht, bestudeerd, bekeken

vervolgonderzoek: het vervolg + het onderzoek = een onderzoek dat volgt op een ander onderzoek

gezondheidscampagne: de gezondheid + de campagne = een grote actie om te stimuleren dat mensen gezond gaan leven

Als je herkent uit welke woorden deze samenstellingen bestaan, kun je gemakkelijk begrijpen wat de betekenis is. Je hoeft de woorden niet in het woordenboek op te zoeken.

- 4 Je hoeft deze medische termen niet op te zoeken omdat ze voor het begrijpen van de tekst niet belangrijk zijn.
- 5 Als je het woord *slenterregime* niet kent, moet je proberen te herkennen dat het woord bestaat uit twee delen: slenteren + het regime. Uit de context wordt duidelijk dat het niet over de groep gaat die inactief is en alleen maar op de bank zit, en ook niet over de groep gaat die heel sportief is en moeten fietsen, maar over de groep die ertussenin zit.

Geen van de drie antwoordvarianten is helemaal correct. Variant A is maar voor een deel goed: het is een groep, maar er staat niet wat die groep moest doen in het onderzoek van Hans Savelberg; variant B is ook niet helemaal goed: je kunt proberen te raden door te begrijpen wat de delen van het woord betekenen, maar je zult het woord niet in het woordenboek vinden; variant C is niet correct, want het woord is wel belangrijk, je moet proberen te begrijpen wat het betekent.

- 6 Een proefpersoon is een persoon die aan een experiment meedoet (variant B).
- 7 ... en daarna op de bank ploft. Je moet in het woordenboek kijken bij ploffen (= jezelf op de bank laten vallen; vooral als je moe bent).
- 8 *na het zit- en sportregime viel bij de studenten alleen een verschil waar te nemen in het gehalte apo-B.* Je moet in het woordenboek kijken bij waarnemen (horen, zien, voelen).
- 9 *Dat ene uurtje sporten maakte dus niets uit.* Je moet in het woordenboek kijken bij *uitmaken* (het maakt niets uit = het is niet belangrijk).
- 10 *Goed nieuws voor mensen die een hekel hebben aan sporten* Je moet in het woordenboek kijken bij hekel (als je ergens een hekel aan hebt, vind je het helemaal niet leuk om dat te doen).
- 11 Iemand die slentert loopt twee kilometer per uur. *Slenteren* is langzaam lopen zonder een bepaald doel.

- 2 Nee, dat is niet belangrijk.
Nederlanders weten overigens wel wat die blauwe enveloppen betekenen. De Belastingdienst verstuurt altijd de correspondentie in blauwe enveloppen. De meeste Nederlanders krijgen in februari een blauwe enveloppe in de bus, met een brief van de Belastingdienst, waarin staat dat ze hun belastingaangifte moeten opsturen, dat wil zeggen dat ze moeten vertellen hoeveel ze hebben verdiend. De Belastingdienst rekent dan uit hoeveel belasting ze moeten betalen.
- 3 **de potentiële klant hapt bijna toe.** Toehappen betekent letterlijk dat je met je mond iets pakt om het op te eten. Het woord is hier figuurlijk gebruikt: het betekent dat je iets accepteert.
- 4 **iemand bestoken met telefoontjes** betekent dat je iemand steeds maar weer belt. Een bedrijf kan bestookt worden met brieven of e-mails: het krijgt dan heel veel brieven of e-mails.
- 5 **bedrijfsadres** = het adres waar het bedrijf is gevestigd
vriendendienst = iets wat je voor iemand doet alsof hij een goede vriend is, dus je doet het gratis
een wagenwijd openstaande deur = een deur die helemaal openstaat; de uitdrukking is hier figuurlijk gebruikt en betekent dat iets heel vanzelfsprekend is, het is iets wat iedereen weet
met iemand in zee gaan = iemand een opdracht geven, zaken doen met iemand
je eigen zaakje bestieren = je eigen dingen regelen
de boel draaiende houden = zo handelen dat het bedrijf winstgevend blijft
toverwoord = een magisch woord waardoor er opeens iets prachtigs gebeurt (Harry Potter gebruikt een toverwoord om een bordje soep te krijgen).